

EXPUNERE DE MOTIVE

Recrudescența unor fenomene antisociale grave precum criminalitatea organizată, terorismul, traficul de droguri și traficul de persoane în societatea modernă a modificat condițiile în care cetățenii pot respecta obligația procesuală de a depune mărturie. În acest context, martorii se expun deseori unor amenințări și intimidări din partea infractorilor, ceea ce impune responsabilitatea statului de a asigura securitatea martorilor și a le garanta posibilitatea de a depune mărturie în cauzele penale în care depozitiile lor sunt determinante în aflarea adevărului.

În acest scop a fost întocmit proiectul de Lege privind protecția martorilor, care instituie un sistem de măsuri în vederea asigurării protecției și asistenței martorilor a căror viață, integritate corporală sau libertate este amenințată datorită deținerii de către aceștia a unor informații sau date cu privire la săvârșirea unor infracțiuni grave, pe care le-au furnizat sau au fost de acord să le furnizeze organelor judiciare și care au un rol determinant în descoperirea infractorilor și soluționarea unor cauze.

Proiectul prevede, în Capitolul I, sensul pe care îl au anumiți termeni și expresii, cum sunt termenul de "*martor*", care este nu numai persoana care are calitatea de martor potrivit Codului de procedură penală ci și persoana care nu are o calitate procesuală în cauza respectivă sau persoana care este inculpat într-o altă cauză sau care se află în executarea unei pedepse privative de libertate. Toate aceste persoane pot dobândi calitatea de martor în sensul prezentului proiect de lege dacă prin informațiile și datele cu caracter determinant pe care le oferă organelor judiciare contribuie la aflarea adevărului în cauze privind infracțiuni grave sau la prevenirea producerii unor prejudicii deosebite cauzate prin săvârșirea unor astfel de infracțiuni ori la recuperarea acestora. De asemenea, "*starea de pericol*" este definită ca fiind situația în care se află martorul, membrii de familie ori persoanele apropiate acestuia a căror viață, integritate corporală sau libertate este amenințată, ca urmare a informațiilor și datelor pe care le-a furnizat.

Capitolul II din proiect conține prevederi referitoare la procedura de includere în *Programul de Protecție a Martorilor* a persoanelor care au calitatea de martor în sensul proiectului de lege și care se află în stare de pericol, precum și dispoziții referitoare la Oficiul Național pentru Protecția Martorilor care se înființează în cadrul Ministerului de Interne.

Proiectul conține, de asemenea, prevederi referitoare la Protocolul de protecție care se încheie între Oficiul Național pentru Protecția Martorilor și martor, membrul de familie sau persoana apropiată acestuia, cu obligațiile ce le revin fiecăruia, persoanele de legătură între martorul protejat și Oficiu, precum și situațiile în care protecția și asistența încetează.

Într-un ultim capitol, destinat dispozițiilor finale, se prevede, printre altele, că Ministerul de Interne va prezenta rapoarte anuale Parlamentului cu privire la modul de îndeplinire a Programului de Protecție a Martorilor, precum și posibilitatea cooperării directe și nemijlocite cu structurile similare din alte state și cu organisme internaționale care au atribuții în acest domeniu, în condițiile respectării convențiilor internaționale la care România este parte.

Totodată, ultimul capitol al proiectului conține prevederi referitoare la introducerea unor cauze de impunitate și de reducere a pedepsei, care se constituie într-un instrument eficient pentru combaterea infracțiunilor grave (în special a celor săvârșite în formă organizată), prin determinarea persoanelor care dețin informații decisive cu privire la săvârșirea unor astfel de infracțiuni să furnizeze aceste informații organelor judiciare.

Proiectul își propune ca, în cadrul procesului de integrare europeană, să contribuie la implementarea *aquis-ului* comunitar, printre recomandările avute în vedere la redactarea proiectului numărându-se Recomandarea R (97) 13 a Consiliului Europei privind intimidarea martorilor și drepturile apărării, Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 1996 privind persoanele care cooperează în procesul judiciar în lupta împotriva crimei organizate, precum și Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 23 noiembrie 1995 privind protecția martorilor în lupta criminalității internaționale organizate.

De asemenea, proiectul urmărește alinierea legislației naționale la nivelul legislațiilor statelor cu tradiție în organizarea și implementarea unor programe speciale de protecție a martorilor precum Italia, Statele Unite ale Americii, Canada, Germania.

Totodată, proiectul își propune să armonizeze legislația națională a României cu legislațiile europene asemănătoare celei românești și care se află într-un stadiu mai avansat de adaptare a legislației procesuale penale la exigențele statului de drept. Astfel, o lege complexă pentru protecția martorilor a intrat în vigoare încă din anul 1998 în Slovenia, iar în Polonia, în același an, a fost introdusă instituția "martorului de coroană" – persoană care a participat la săvârșirea unor infracțiuni în formă organizată și care, în schimbul furnizării către organele judiciare a unor informații decisive pentru tragerea la răspundere penală a celorlalți participanți, beneficiază de garanția de impunitate.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM - MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE